

Hirdetési árak:

Helyben:
Egész évre 6 korona
Félévre 3 " "
Vidékre:
Egész évre 12 korona.
Félévre 6 " "
Egyes szám ára 1 kr.
(2 fillér.)

DEBRECZENI FRISS UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik:
mindennap
hétfőn és ünnep után
való napon is.
—
Hirdetések díjszabás
szerint.
—
Egyes szám ára 1 kr.
(2 fillér.)

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13. szám.

Telefon 139. szám.

▲ lap szellemi részét illető közlemények ide küldendők.

Főszerkesztő:

S A S E D E.

Felolvasó szerkesztő:

HARSÁNYI SÁNDOR.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13. szám.

Telefon 139. szám.

Előfizetések, hirdetések és reklámközlemények itt vétetnek fel.

Arató katonák.

Egy gazdasági egyesületi kérvénye.
Debreczen, márcz. 22.

A katonaság eddig csak a halál kaszájával aratott. Mért ne arathasson az élet kaszájával is? Azzal a szerszámmal, amit nyár delén a mezei munkás vesz kezébe, hogy rendet vágjon a kalászos buzaföldön?

Ezt a kaszát az Erdélyi Gazdasági Egyesület akarja a katonaság kezébe adni. Az egyet azzal a kérelemmel fordul a képviselőházhoz, hogy mondja ki a törvényhozás, mikép aratás idején szabadságolják azokat a katonákat, akiknek foglalkozása azelőtt a földmivelés volt. Utal a kérelem arra, hogy az aratási szabadságolás Oroszországban is gyakorlatban van s hogy már a francia, német és olasz hadseregek vezetősége is foglalkozik ez ujítás behozásával.

Nekünk nagyon inyünkre van e kérelem s nagyon kívánatosnak tartanánk, ha keresztül vitele sikerülne. Első sorban is minden istápolásra rászoruló mezőgazdaságunk látna hasznát. Igen jól tudjuk, hogy aratás idején nálunk milyen nagy hiány van a munkáskézben. A gazda azon van, hogy a gabonát minél hamarabb betakaríthassa, nehogy az időjárás esetleges viszontagságai tönkretegyék a termést. A napszám ezért aratáskor tulmagasra is szűkik, sőt sokszor tulmagas árért se lehet munkaerőt kapni. Ezen a bajon mindjárt segítené volna, ha a katonaságból hazaeresztenék az ott szolgáló földmives legényeket, akik a haptákban állás helyett egy ideig a kaszasuhoztatást gyakorolnák. Volna elegendő munkaerő, lehetővé válnék a termés gyors betakarítása s megmenekülne nagy érték, amit most gyakran pocsekká tesz egy nyári zivatar, ami hamarabb kitör, minthogy a buzát betakarították volna.

Hogy üdvös volna ez ujítás, az tehát kétségtelen. De hogy ennek daczára a hadügyi vezetés nem fog-e ellene kétségbeesetten titakozni, az más kérdés. Azt hisszük, igen. Pedig hát a katonai kiképzést alig hátráltatná az a pár hét, a mit így a legények a kaszárnyától távol töltenek. A földmives legény nem szakadna el egészen polgári foglalkozásától; a hadseregben

heverő gyümölcstelen tőke pedig legalább részben hasznára válnék az életnek. Egyáltalán ideje volna, hogy a hadsereg vezető körében fontolóra vennék, hogy lehetne a katonaságnak szolgálata idején is, legalább egy ideig, polgári foglalkozását üzni. A földmives legénységnek ezt legalább könnyen meglehetne valósítani.

Azt hisszük, Oroszország legalább is oly figyelemmel és féltékenységgel viseltetik hadserege kiképzésére, mint az osztrák-magyar monarchia. S lám ott behozták ezt az üdvös rendszert. Persze ehhez az szükséges, hogy a hadügyi vezetés ne tisztán és pusztán a katonai czélokot lássa maga előtt, de érzékkel birjon a nemzeti élet nagy feladatai iránt is. A mi hadügyi vezetésünk is kell, hogy birjon ez érzékkel.

Üdvösnek tartanók, ha az ország több gazdasági egyesületei fölkarolnák ez eszmét s a képviselőház ne tenné a kérelmet egyszerűen irattárába, hanem legalább is megvitátná, hogy milyen jó volna, hogy a katonaság ne mindig csak a halál kaszájával, de az élet kaszájával is arasson.

TÁVIRATOK.

Egy község lángokban.

Aszód, márczius 22. (Saját tudósítónktól.) Az Aszód melletti Galgó-Hévíz lángokban áll. Eddig husz ház az összes melléképületekkel lett a lángok martaléka. A tüzet lokalizálni lehetetlen. A tűz, gyujtogatásból eredt.

Estély a franczia nagykövethél.

Bécs, márcz. 22. (Saját tudósítónktól.) Reverseaux marquis franczia nagykövethél tegnap estély volt. Ott volt Mária Jozefa főhercegnő, Goluchowski gróf közös külügyminiszter nejevel, Krieghammer báró közös hadügyminiszter, Körber osztrák miniszterelnök, az orosz, olasz és spanyol nagykövetek és a diplomáciai karnak sok más tagja, továbbá Kielmannsegg gróf helytartó, a legfőbb udvari méltóságok és az arisztokráciának számos tagja.

Merénylet egy főerdész ellen.

Szegszárd, márczius 22. (Saját tudósítónktól.) Montenonvo gróf főerdészt Mayer Károlyt tegnap este az ablakon keresztül orozva meglőtték. A golyó a főerdész jobb lá-

bába furódott. A csendőrség alapos gyanuok alapján letartóztatta Willi Konrádot a leggazdagabb szalkai polgárt és községi előljárót. Elfogták még Kregics Blagot a szalkai pap öcsését, akik tagadnak ugyan, de alapos a gyanu, hogy ők a tettesek s bosszúból akarták a főerdészt lelőni.

Sztrájkoló kalauzok.

Marseille, márcz. 22. (Saját tudósítónktól.) A lóvasuti alkalmazottak sztrájkolnak. Csak néhány koesi közlekedik esendőrök oltalma alatt. Mikor a koesik a remizekből kijöttek zavargásokra került a dolog.

Robbanás egy alagutban.

Majna-Frankfurt, márcz. 22. (Saját tudósítónktól.) Frankfurter Zeitung-nak azt jelentik Londonból, hogy az ottani földalatti vasut alagutjában robbanás történt, a melynél 30 ember megsérült.

Halálosvégű verekedés.

Mogyoród, márczius 22. (Saját tudósítónktól.) Mogyoródon ma volt a sorozás. A sorozás alatt a besorozott legények összeveszttek a kiszuperáltakal és olyan véres verekedést rögtönöztek, hogy egy legény halva maradt a csatateren, tizenheten súlyosan megsebesültek. A vizsgálatot megindították.

A burok békeföltételei.

London, márcz. 22. (Saját tudósítónktól.) A Daily Chronicle szerint a Kitchener és Botha között folyt tárgyalások sikerének főakadálya az volt, hogy Kitchener nem akart a foklöldi lázadók vezetőinek teljes kegyelmet biztosítani. A felajánlott főbb föltételek ezek voltak:

Az ellenségeskedés megszűnése után a két volt köztársaság rögtön olyan autonómiát kap, a milyen Jamaica szigetén van.

A törvényhozó testületek meghatározott számú tagokból állanak, a kiket részben a burgherek választanak, mindenik állam élén pedig a koronának egy képviselője állana.

A birodalmi kormány egy millió font sterlinget engedélyezne az elpusztult javakért, azonkívül olesó kamat mellett kölcsönt adna a buroknak, hogy újra jó karba helyezhessék farmjaikat.

A mi a gyermek nevelését illeti, a szülőkre biznák annak az eldöntését, hogy gyermekeik hollandi, vagy angol nevelést kapjanak-e.

Engedély nélkül fegyvert tartani tilos.

A benszülöttekre vonatkozó kérdések rendezése nagy nehézségekbe ütközik. Botha ugyanis különösen azt a követelést ellenezte, hogy azoknak a benszülötteknek, a kik állandó lakhelyeik birnak és a névjegyzékbe fel vannak véve, teljes polgárjogot adjanak.

Letartóztatott debreczeni kereskedők.

Kramer Ede és Scherz Aladár vizsgálóati fogságban.

(Saját tudósítónktól.)

Debreczen, márcz. 22.

A Piacz-utca 71. szám alatti nagy gazdasági gépkereskedés, melynek tulajdonosai Kramer Ede és Scherz Aladár gazda nélkül maradt. A tulajdonosokat a debreczeni királyi ügyészség rendeletére a rendőrség bünyügyi osztálya tegnap letartóztatta s a törvényszék fogházába kísérte. A Scherz és Kramer Debreczen egyik legnagyobb gépkereskedő czége. A letartóztatott tulajdonosok üzleti összeköttetése kiterjedt egész Hajdu- és Szabolcsvármegyére. A tekintélyes czég nagy rezsivel dolgozott, de különösen az utóbbi időkben jövedelme egyáltalán nem volt. Így történhetett meg, hogy a két üzlet tulajdonos olyan manipulációhoz fogott, mely a büntetőtörvénykönyvvel ütközött össze.

A megkárosítottak a czég ellen pár nappal ezelőtt tették meg a feljelentést, csalással és okirathamisítással vádolva a két kereskedőt. A vizsgálóbíróság a felmerült terhelő adatok alapján tegnap aztán elrendelte mindkét czégtulajdonos letartóztatását.

Kramer Edét tegnap délután négy óraker kísérték a törvényszéki fogházba. Scherz Aladár tegnap egész nap nem volt Debreczenben. Szatmáron járt üzleti ügyekben s az esti 7 órai vonattal jött Debreczenbe.

A mint megérkezett s le szállott a vasuti kocsiából, a rendőrség megbizottja felszólitotta, hogy kövesse. Scherz elsápadt s izgatottan kérdezte a letartóztatás okát. Mikor meglátta a vizsgálóbíró rendeletét, halálsápadtan kapott fejéhez, de gyorsan visszanyerte hidegvérét s emelt fővel követte a rendőrbiztost. A biztos a hivatalos formáságokkal átadta Scherzet a fogházfelügyelőnek, a ki a letartóztatott kereskedőt egy vizsgálóati cellában helyezte.

A szenzációs ügyben a vizsgálat folyamatban van, ennek befejezése után eldől a két kereskedő sorsa, tudniillik szabadlábra helyeztetnek-e vagy tovább is vizsgálóati fogságban maradnak.

Münnich Aurél jelölése.

Debreczen, márcz. 22.

Debreczen város második választó kerületében már élénken foglalkoznak a jövő képviselő választás kérdésével. Egyik helybeli lapban már közölve volt, hogy a kerület választóinak egy tekintélyes része Münnich Aurél dr., jelenleg iglói országos képviselőt óhajtáná megnyerni jelöltül. Később ugyanott közölve lett, hogy Münnich Aurél, Király Ferencz dr. a kerület a jelenlegi képviselőjével szemben a jelölést nem fogadná el. Minthogy azóta olyan hír is lett szárnyra bocsátva, mintha Münnich Auréllal olyan megegyezés jött volna létre, a mely szerint ő nemcsak dr. Király Ferencz, de más helybeli esetleges jelölttel szemben sem fogadná el a jelöltséget, politikai baráti kérdést intéztek hozzá e tárgyban s nekünk alkalmunk volt Münnich Aurél urnak e kérdésre válaszul adott levelébe betekinteni, melyből szószerint ide iktatjuk a következő részt:

„Álláspontomat ismered, én ezt teljesen fentartom. Pártombeli képviselő ellen nem áskálódok, nem fogadom el sehol a jelöltséget addig, míg ő fellép — illetve míg nem bizonyos, hogy fel nem léphet. Más körülmény vagy személy engem nem feszélyez és így jelen esetben is csak ismétlem, hogy az esetre, ha Király Ferencz nem candidál, vagy nem candidálhat, én rendkívüli nagy kitüntetésnek fogom venni, ha engem Debreczen város egy kerülete jelöl. Ezt nem csak felhatalmazlak, de kérlek is terjeszteni. Még megjegyzem, hogy velem kivületek senki nem tárgyalat és így nem is rendezhették a dolgot köztem és bárki másvalaki között sem.

Ezekből kétségtelenül kitűnik, hogy dr. Münnich Aurél ur nagy kitüntetésként örömmel fogja el fogadni a jelölést, ha dr. Király Ferencz ur fel nem léphet — és bárki mással szemben is.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A főrendiház ülése.

— Saját tudósítónk távirata. —

Budapest, márcz. 22.

A méltóságos és nagyméltóságú főrendek szokatlanul nagy számban vonultak fel a mai ülésre. Csupán két távollévő tűnt fel, Wekerle Sándor és Jókai Mór, a kik ma hiányoztak. Ellenben hűségesen eljött Lobkovicz herczeg, Prónay, Szapáry Gyula és az eimarahatatlan Zichy Nándor. Itt van Pálffy a testőrezredes is erősen aranyozott dolmányában. Széll miniszterelnök sűrűn táncoskodott hol a jobboldalon Lobkovicz herczeggel és Széchenyi Pállal, majd a baloldalon Csekonyes Endrével, Andrássy Aladárrel és Pálffy ezredessel.

A tulajdonképeni vitát Zselénszky gróf nyitotta meg erősen agrárius izzal s ezután Prónay mondott pikáns budgetbeszédet.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Csáky Albin gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán, Lukács László, Plósz Sándor, Hegedűs Sándor, Darányi Ignác és Cseh Ervin.

Viktória halála.

Elnök bejelenti, hogy az angol lordok hazának elnöke tudatja, hogy a főrendiház részvételtáviratát Viktória királynő halála alkalmából megkapta és ezért a lordok hazának köszönetét fejezi ki. Tudomásul vették.

A kvóla.

Ezután az elnök elrendeli a szavazást a kvótabizottságra.

Megválasztották Semrecsényi Pál püspököt, Desseffy Aurél grófot, Harkányi Frigyes barót, Lukács Antalt és Pallavicini Ede őrgérfót.

Sürgősségi indítvány.

Mielőtt a főendiház a költségvetés tárgyalására rátért volna, felállott

Széchenyi Pál gróf és kijelenti, hogy miután a házszabályok értelmében a költségvetést a főendiházhoz való be-terjesztés és illetve bizottsági tárgyalás után csak harmadnapra lehet tárgyalni, sürgősségi indítványt ad be, a mely szerint ugy a költségvetést, mint a mára kitűzött többi javaslatot is tárgyalni lehessen. (Helyeslés.)

Elnök kéri azokat, akik a sürgősségi indítványt elfogadják, álljanak fel. Az egész főendiház, Zichy Nándor és Szapáry István gróf kivételével felállt s így az indítványt elfogadták.

Az 1901. évi költségvetés.

Osászka György kalocsai érsek a tudomány egyetem katolikus jellegét hangsúlyozza és felsorolja ama katolikus alapítványokat, a melyekből az egyetemet fenntartják.

Wlassics Gyula miniszter, mint mindannyiszor, ugy ezuttal is kijelenti, hogy elismer ugyan, hogy az egyetemi alapok egy része katolikus, de azért az egyetem tisztán állami intézmény. Következik ez az 1848-iki törvényekből és Deák Ferencz 1867-iki beszédéből is. (Helyeslés.)

Zichy Nándor kérdezi, hogy beszélhet-e külön e kérdésről?

Elnök: Beszélhet, a mikor te szik, de a költségvetésnél csak egyszer.

Zichy később fog tehát szólani.

Zselénszky Róbert gróf hivatkozik a miniszterelnöknek újévi beszédére, a melyben a mezőgazdaságot az iparral és kereskedelemmel egyenrangúnak jelenti ki s egyik a másik rovására nem boldogulhat. Ő mint agrárius sem akar mást, mint hogy boldoguljon mindhárom gazdasági tényező. De az addig nem volt lehetséges, mert a vámtételek súlyosan mehezdezték a mezőgazdasági termékekre és azok rovására az ipari és kereskedelmi vámtételekkel szemben. Az ő óhaja is, hogy az ipar és kereskedelem fellendüljön, de csak úgy, hogy karöltve járjon a mezőgazdaság fejlesztésével. Mattekovics Sándor iskolája volt az, a mely a mai állapotokat megteremtette, ő őrizte féltékenyen az ipari és kereskedelmi cikkek kedvező vámtételeit a mezőgazdaság termékeivel szemben. Az utóbbi időben ugyan engedett az agráriusok javára, de ebben sincs köszönet. (Derűltség jobbról.) Az agráriusok programja és kívánságai tiszták és világosak. A kereskedelmi és iparkamarának a vámtételekre vonatkozó munkáját azonban senkisé ismeri, sőt minden utánjárás ellenére sem lehet megkapni. Ennek következtében nem lehet összehasonlításokat sem tenni. Elismeréssel van azonban Darányi miniszter iránt, a ki a mezőgazdaság érdekeit előmozdítja. Az agráriusok régóta kérték az őrési forgalom megszüntetését és az osztrákok segítségével meg is kapták. Ennek fenntartását kéri. A határidőülzet ellen szól ezután. Hivatkozik aze tárgyban tartott becsi auktre, a melyen kereskedők és iparosok is állást foglaltak a tőzsdéjatek ellen. Miután a kormány iránt bizalommal viseltetik, a költségvetést elfogadják.

Prónay Dezső báró: A kormány között és között politikai tekintetben áthidalhatatlan választóvonal van. Ezt a vonalat a közjogi kérdések állítják fel. A politikai bizalomra nincs oka. Anynyit azonban el kell ismernie, hogy mindazon kormányférfiak között, a kik 1875 óta kormányon vannak, egyedül Széll Kálmán miniszterelnök az, a kiben az alkotmányosság iránt a legfőbb érzék van és a kiben a legkevésbé van meg a pártszempontok ridegsége. (Tetszés.) Zselénszkynek a mezőgazdasági termékek védelmére mondott szavait helyesli, de sajnálja, hogy a gróf nem vonta le a konzekvenciákat, mert e védelem csak ugy lehetséges, ha az önálló vánterületet fölállítják. Az osztrák nagyparral sem versenyezhetünk azonban nem akar Ausztriával, sőt első sorban Ausztriával kötne kereskedelmi szerződést az egyetemenről beszél ezután. Annak a 30 év óta megújuló tiltakozásnak jó volna már véget vetni. Mindenki megnyugvással fogadhatná, ha Pázmány Péter alapítványát a többi katolikus alapítvánnyal együtt, a mely mindössze 200,000 frtra rug, külön kezelné az állam. És ezzel a sok kontra és rekontra egy ultimóval véget érne. (Derűltség.) Szól még az államvasutak

tarifapolitikájáról s végül kijelenti, hogy a költségvetés el, vagy el nem fogadásáról nem nyilatkozik, miután annak itt gyakorlati jelentősége nincs. (Derűltség.)

Hegedűs miniszter reflektál a vámtételekről mondottakra és kijelenti, hogy nagy súlyt helyez a kivitelle. Az őrési forgalom tárgyában még bevarják a további eredményeket.

Tizenháromváros—Szepes-utca.

Debreczen, márcz. 22.

Valamelyik lapból olvastam, hogy a tizenháromvárosi háziurak utczájok régi nevét „Szepes“-re akarják változtatni s ehhez a városi közgyűlés belegegyezését kéri. A jog- és pénzügyi-bizottság, amelyhez ez a mozgalom csupán finanziaális szempontból tartozik, talán már hozzá is járult, ha tudniillik az érdekelt háztulajdonosok a keresztelés, vagy bér-málási költségeket a maguk erszényéből fizetik. Nekem ugyan, aki ottan sem háziur, sem lakó nem vagyok, körülbelül mindegy akárhogy hívják ezt a hajdan híres nótában is megénekelt utczáját Debreczennek. Valamint sem azt nem értem: miért neveztetett el Tizenháromvárosnak, ha csak nem egy koremsai festett czéggéről, mely az országos vásárok aranykorában csalogatta magához a sokadalmi népet? — sem azt nem tudom felfogni, hogy miért épen a Szepes szó volna a legalkalmasabb fátol azoknak a röstelt avult emlékeknek az eltakarására, amelyeket a prűderia a Tizenháromváros névhez fűz...

Mégis megkoczkáztatom a beleszólást a tizenháromvárosi tisztelt háziurak ügyébe. Mert még most is sajnálom, hogy a multkor rendezett általános utczakereszteléskor olyan tágtere mulott az ötletszerűségnek, mikor csak ugy találomra osztogatták az új neveket. Szerintem sokkal helyesebben cselekednének a tizenháromvárosiak is, ha valamelyik történelmi névvel bíró jeles debreczeni polgárról különösen pedig valamelyik régi, vagy újabb korbeli kiváló kereskedőnkéről neveznék el az utczájukat. Az utóbbi esetben könnyű az összefüggést megtalálni. Hiszen ez az utca, a mióta ezen a városrészen tartatnak a nagyvásárok, mindig nagy szerepet játszott a vásári sűrű forgalom lebonyolításában s a legközelebbi összekötő vonala volt a vásártérre vezető főutczáknak. A közel 200 éves multal dicsekedő debreczeni kalmártársulatnak akárhány olyan érdemes vezérő tagjára tudnék hivatkozni, a ki méltó arra, hogy városunk egyik vagy másik utczájának, akár terének, nevet kölcsönözzön.

Z. I.

UJDONSÁGOK.

* A Kereskedelmi Csarnok hangversenye. A szezon negyedik hangversenyét rendezti a Kereskedelmi Csarnok ma szombaton este. A Csarnokról, annak agilitásáról s a hölgyközönség bevonását célzó derék törekvéséről hivatott tollból tegnapi előtti számunkban vezérezikket is közöltünk. Most ismét dícséretünknek adhatunk kifejezést, mikor újabb tanujelét látjuk az egylet fáradhatatlan buzgóságának s vezetősége ügyességének. A szombati matiné érdekességét különösen emeli, Polonyi Elemér fővárosi zongoraművész közreműködése, ki néhány kedves számmal fog szerepelni a műsoron. Az egyes számokat a Csarnok tagjainak hölgy hozzátartozói és helybeli jeles műkedvelők fogják betölteni. Kezdeté nyolcz óraker, vége a hangversenyt követő táncz után. Énekszámok, szavallat és hegedűjáték tarkítja az ötletesen összeállított műsört. A rendezőség kéri, hogy a belépőjegyet a tagok vegyék át

ma délután két és három óra között a Csarnok titkári helyiségében.

A Kereskedelmi Csarnok márczius 23-án rendezendő hangversenyének teljes műsora egyébként a következő:

1. Vienxtemps: Réveilea Gabriel Marie: Serenade. Hegedűn előadja: Dénes Arthur ur. 2. Magyar népdalok: Éneklő Biedermann Frida k. a. 3. a) Rubinstein ur. 2. Magyar sans parole, b) Mendelssohn: Seherzo, e) Polonyi: Phantasie Serbe. Zongorán előadja: Polonyi Elemér ur. 4. Szerenád, Monolog: írta Mikai Emil előadja: Goldstein Jolán kisaszony. 5. a) Madár az erdőn. Dal. b) Coup-lét: éneklő: Engel Irén k. a. Zongorán kíséri Márkus Irén k. a. 6. a) Pázmány lovag. Költemény Arany Jánostól. b) Petike. Költemény Vörösmartytól. Szavallja: Várdai Ilona k. a. 7. Chopin Nocturne Liszt fantázia. Zongorán előadja: Polonyi Elemér ur.

* Szerkesztők párbaja.

Majdnem két hét óta huzódó lovagias ügy nyert ma befejezést azzal a kardpárbajjal, melyet Benedek János dr., a Debreczen felelős szerkesztője és Harsányi Sándor lapunk felelős szerkesztője vívtak a tornacsarnokban. A párbaj, amely hírlapi polemikából eredt, ma, péntek délelőtt kilenc óraker folyt le, szigorú feltételek mellett, a debreczeni tornacsarnokban s négyszeri heves összecsapás után, Benedek János dr. sebesülésével végződött. A jobb karjára kapott vágás folytán az orvosok a harezképtelenséget megállapították és a párbajt beszüntették. A párbajnál, mint segédek közreműködtek, Benedek János dr. részéről: Bakonyi Samu dr. és Vecsey Imre; Harsányi Sándor részéről: Máthé László és Kun Béla. Mint orvosok jelen voltak: Balkányi Emil dr. és Czákó Zsigmond dr. Párbaj után a felek kibekülek.

* A székelység érdekében. Székelyudvarhelyről jelentik: A székelyföldi gazdasági felségítés akciója mind szélesebb körre terjed. Még ez évben felépül Székely-Udvarhely a Küküllő partján a lenkikészítő gyár, a melyhez a feldolgozandó nyersanyagot magáról Oláh-falváról 200 holdról jelentettek be tisztán kiszagda termelők. Legutóbb Hollaky főispán elnöklete alatt értekezlet volt, melynek eredményeként felkérték a földmívelési minisztert, hogy Fűredy Lajos gazdasági szaktanárt a vetes idején május közepére a székelyföldre rendelje ki.

* Az új kerületi iparfelügyelő.

A kereskedelemügyi miniszter rendelete folytán a törvényhatóságok területén működő kazán-vizsgáló és kerületi iparfelügyelő hivatalokat egyesítették s ezentul minden iparfelügyelőség kerületében a kazánvizsgálat és iparfelügyelet egyesítlesz. Az egyesített hivatal debreczeni főnöke Práger Zsigmond lett, helyettesei Rados Lipót és Rossmann György. A mostani iparfelügyelő, Kreutzer Balázs Szegedre helyeztetett át.

* Osztrák család magyar gyufával.

Az osztrák sógor megint szemtelenkedik. Hitvány portékáját csalafinta módon tukmálja reánk. Erről értesíti a belügyminiszter Debreczen városát ismételten. Valami osztrák gyáros Magyar korona gyufa címen árusítja a portékáját. Persze a magyar közönséget könnyű beugratni. Veszi, mert hiszen magyar is, meg korona gyufa is. Figyelmeztetjük azonban a mi közönségünket, hogy ne üljön fel a csalásnak, hanem dobja vissza a hitvány osztrák portékát s vegyen magyar gyártmányt. Ez a legjobb válasz a szemtelenkedő osztrákoknak.

* **Tenyészállatvásár Kassán.** Kassáról jelenti levelezőnk: *Abauj-Tornavármegye* gazdasági egyesülete ápril 2-án tartja meg vásárral egybekötött tenyészállatkiállítását. A vásárral *Abauj-Torna, Borsod, Sáros, Szabolcs megye* tenyésztői jelentettek be állatokat, továbbá Kassa város régi, jó hírű tenyészete is részt vesz azon. A vásár díjazással lesz egybekötve s erre a célra mintegy 2000 koronát fordítanak.

* **Szerencsétlenül járt kocsis.** Kapusi István kocsis, tegnap délelőtt a Kandia utcán hajtott keresztül. Az utca közepén lovai megbokrosodtak. *Kapusi* nem bírta fékezni a három lovat s egy zökkenésnél az ülésről a rudra esett. A megvadult lovak vagy háromszáz lépésre húzták magukkal, míg egy rendőr meg nem fékezte a megvadult lovakat. *Kapusi* több helyen megsérült, különösen a bal lábait törte össze erősen a rohanó kocsi. Bevitték a kórházba, a hol gondos ápolás alá vették.

* **Ki akar kadett lenni?** Debreczen város katonai ügyosztálya az alábbi figyelmeztetést küldte be lapunkhoz:

A szülők és gyámok emlékeztetébe hozatik, hogy a fiúmei hadtengerészeti és a közös katonai akadémiába, valamint a katonatiszti árvák nevelő intézeteibe s a honvédségi főreáliskolába és a Ludovika Akadémiába felvételre kitűzött pályázati véghatáridő folyó évi Május hó 15-én lejár s azért a szükséges okmányok beszerzésével és a kérvények benyújtásával siessenek. Felvilágosítást ad a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztálya.

* **Botránycsináló ifjak.** Két fiatal ember, csunya botrányt csinált az elmúlt éjszaka. Sorba járták az utcákat s bevették vagy harmincz ablakablakot. A rendőrorjáratnak ellenszolgálték, úgy hogy a katonai őrzősegített a rendőröknek a botránytcsináló fiatalokat bekisérni. Egyik helybeli tanfolyan növendékei az illetők s csupán kiméletből hallgatjuk el nevüket. Elég lesz nekik azt a súlyos büntetést elviselni, a mit a rendőrség és a felettes iskolai hatóságuk fog rájuk mérni.

* **Nyilvános nyugtázás.** Az alábbi sorok közlésére kerettünk fel: Az *István* gőzmalom-társulat kápolnánk és iskolánk építési költségeire 50 koronát adományozott, mely kegyes adományért ezton is hálás köszönetet mondok. Debreczen, 1901. márczius 22. *Papp János* görög kath. lelkész.

x **A Korona Takarékos és Hitelszövetkezet** igazgatósága elhatározta, hogy tekintettel a még folyton tartó jelentkezésekre felvesz új tagokat, mulasztási illetékek szedése nélkül. Kölesön előjegyzések a hivatalos órák alatt (d.e. 9-12-ig és d. u. 3-5-ig) a szövetkezetnek Piacz-u. 6. sz. alatt lévő hivatalos helyiségében már most elfogadtatnak.

TAVASZ 1901. Mélyen tisztelt nevömet és a n. é. közönséget van szerencsém ezennel értesíteni, hogy a tavaszi férfidivat ujdonságok megérkeztek. Kiváló tisztelettel Fekete Jakab Debreczen, Főter, Kistemplom mellett.

EGYLET.

A **Kereskedelmi Betegségélyező-egyesület közgyűlése.** A debreczeni kereskedelmi betegségyező-egyesület holnap, vasárnap tartja rendes évi közgyűlést a *Kereskedő Társulat* dísztermében, melyre a következő meghívót küldték szét.

A debreczeni kereskedelmi betegségyező-egyesület 1901. évi márczius 24-én d. u. 3 órakor, a *Kereskedő Társulat* dísztermében tartja **VIII-ik rendes közgyűlést**, melyre ugy a kereskedő főnökök, mint az alkalmazottak tisztelettel meghívotnak. *Mayer* Emil, elnök. Dr. *Sándor* Sámuel, titkár. **Tárgysorozat:** 1. Az igazgatóság jelentése az 1900. évről. 2. A mérleg és zárszámadások, a felügyelő-bizottság jelentése és ezzel kapcsolatban a felmentvény megadása fölötti határozat. 3. A felügyelő bizottság 6 rendes és 3 pótagjának választása. 4. Esetleges indítványok.

A „**Debreczeni Kör**” közgyűlése. A budapesti székelő *Debreczeni Kör* e hó 28-án tartja II. évi rendes közgyűlést Budapesten. A közgyűlésre a Kör elnöksége az alábbi meghívót küldötte be hozzánk: *Meghívó* a *Debreczeni Kör*-nek f. év márczius hó 28-án (csütörtökön) este 8 órakor saját helységeiben (Kerepesi-ut 30. sz.) tartandó II. évi rendes közgyűlésére. **Tárgysorozat:** 1. A választmány évi jelentése. 2. Pénztári zárszámadások betérjesztése az ezekre vonatkozó javaslatok és a felmentvény megadása feletti határozat. 3. Az 1901. évi költségvetés megállapítása. 4. A titkár és a választmány megválasztása. 5. Esetleges indítványok. Alapszabály 17. §. e) pontja: A tagok által esetleg teendő indítványok, hogy napi rendre tüzhetők legyenek, a közgyűlés előtt és legalább 10 szavazóképes tag által aláírva a választmányának írásban bejelentendők. Alapszabály 6. §. a) pontja: Szavazó és választó, valamint indítványozási joggal minden tag bír, kivéve azokat, kik negyed-évi tagdíjjal hátralékba vannak.

SZINHÁZ és ZENE.

Coralie és Társa.

Bohózat 3 felvonásban. Először adatott a debreczeni színházban 1901. márczius 22-én.

Napoleon öcsém óta nem nevetünk ennyit! Alig hisszük, hogy volt a színházban olyan kolerikus ember, a kinek bele nem fájdult a dereka.

Fejtetőre állított helyzetek bolondnál-bolondabb félreértések, komikus alakok kergetik egymást a darabban. Annyira kergetik, hogy az ember sok helyen még a fonatát is elveszti szemé elől.

Dufauret-nak van egy vén kisaszszony anyós todaléka, ki még az anyósna is rosszabb s mindenáron hűtlenségen akarja csipni Dufauret-t. Hogy ezt elérhesse, folyton kutat asztalon és papirkosárban, míg végre talál is egy levelet, melyet a lakást megnézni jött *Clemence* hullatott el, melyben azonban *Clemence* nem Dufauret-t, kit nem is ismer, hanem egy fiatal ügyvédet hi meg *Coralie* és társának szabóműhelyébe randevura. Ez a szabóműhely egyszersmind szerelmek titkos találkahelyeül is be van fortélyosan rendezve s itt jönnek össze az egymás iránt kölcsönösen féltékenységre gyűlt *Dufauret* *Dufauret-né* *Glopissord*, *Glopissordné*, *Coralie* és *Coraliené*.

Azt aztán, a mi minden itt történik, leírni nem lehet, azt látni kell. Rendőrök, szerencsen leányok, félvilági hölgyek és a légyott helyeül szolgáló szobák furfangos gépezete kuszálják össze a helyzetet s zavarják a közönséget egyik nevetésből a másikba.

A szereplők is kitétek magukért, első sorban *Kiss Irén*, ki a vizályt szító vén kisaszszony szerepéből valószínűs kabinet alakítást csinált.

Nyílt színen is két három ízben kihívták. Mellette még *Szathmáry Árpád* remekelt az ügyefogyott *Coralie* ur személyében.

Megjelenése és maszka egyaránt pompás volt s majd minden szavát derűtség kísérte.

Tanay, Tanayné, Fái Flóra, Nagy Gyula és Pataki szintén mindent megtettek a siker érdekében, a mely bár közepes számú közönség volt is jelen, zajos volt.

Biztosak vagyunk azonban, hogy a következő előadásokat zsufolt háznézi végig, mert mondjanak bármit is, az ember színházba legszívesebben nevetni jár, a nevetést pedig *Coralie* és társa pazar kézzel mérlik. (K.)

— (**Fedák Sári Debreczenben.**) A legbájosabb magyar szubrett, *Küry Klára*nak nem sokára diadalmas vetélytársa, három vendégszereplésre lejön Debreczenbe. Szerencsésebb választást nem tehetett volna *Komjáthy* sem nagyobb szíveséget a debreczeni közönségnek, minthogy *Fedák Zsuzsát* hívta meg, a kiből még elenségei is csak azt tudják hibáztatni, hogy igen sok benne a temperamentum. Igaznak igaz, de hibának nem tudom, miért volna hiba. Annyi bizonyos, hogy — játéktól eltekintve is — táncolni például széles Magyarországon senki sem tánczol úgy, mint épen *Fedák Sári*. A ki még nem látta, az nem látott semmit, de a ki megnézni és nem pezsdül fel érében a vér, az... nos az menjen aludni, de ne mondja azt, hogy férfi. (K.)

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Felmentő esküdtzéki verdikt.

Tegnap egész napon folytatta a debreczeni kir. törvényszék az esküdtzéki főtárgyalást *Cs. Nagy Lajos* gyujtogatási bűnügyében. A vádbeli eselekményt lapunk tegnapi számában már ismertettük. Tegnap délelőtt a tanuhallgatások folytak. A tanúk pozitív bizonyítékokat nem szolgáltatottak a vádlott bűnössége mellett. A bizonyítási eljárás befejezésével megállapították az esküdttek elé terjesztendő kérdéseket. A négy kérdés a következő. Az első: Bűnös-e vádlott gyujtogatás bűntettében? A 2-ik: bűnös-e vádlott abban, hogy egy gazdasági épületet, a mely lakóházul nem szolgált, szándékosan felgyujtott? A 3-ik: bűnös-e vádlott gondatlanságból okozott gyujtogatás vétségében? A 4-ik: bűnös-e vádlott idegen ingatlan tulajdonnak a megrongálásában? A perbeszédet következtek ezután. *Udvarhelyi* dr. ügyész bebizonyítva látja a vádat. Vádlott bűnösségéről meg van győződve, elítéltetését kéri. Bizonyítva van a vád részint a vádlottnak a csendőrök előtt tett beismerő vallomása, részint pedig a tanúk vallomásaival. — *Bacsó Dezső* dr. védőügyvéd hatalmas védbeszédet tartott védenze érdekében. A védbeszéd nagy hatást gyakorolt az esküdtkekre. A védő részletesen kifejtette, hogy itt szó sines szándékos gyujtogatásról, de ha van is, azt nem a vádlott követte el. Teljes felmentést kért. Este hét óráig tartott *Szűcs Miklós* dr. elnöki rezüméje, a mely után az esküdttek verdikt hozatalra vonultak vissza. Este 8 órakor törték vissza a terembe az esküdttek *Fábián Lajos* Mór az esküdttek elnöke hirdette ki a verdiktet. Az esküdttek az elibük terjesztett mind a négy kérdésre nem-mel feleltek. A felmentő verdikt után a törvényszék *Cs. Nagy Lajos* vádlottat az ellene

emelt gyujtogatás büntette vádja alól felmentette. A felmentett legényt azonnal szabadlábra is helyezték.

Debreczeni városi színház.

Folyó sz. 175. Bérlet 143. sz. „B”
Ma Szombaton, Márczius hó 23-én

Coralie és társa.

bohózat 3 felv.

Holnap, vasárnap, márcz. 24-én két előadás. Délután 3 órakor, félhelyárakkal:

A dolovai nábob leánya.

Eredeti színmű 5 felv.

Este fél 7 órakor általános bérlet-szünetben, *Fedák Sári* urnó, első vendégjátékául:

A B A B A.

Nagy operette 4 felvonásban.

REGÉNYCSARNOK.

A mit az éj botakar.

Angol regény.

Írta: Miss Braddon.

III. Fejezet.

30.

Kitagadva.

— Igen, sir *Oswald*. *Bérkocsia* hajtottam ide a postaépületről.
— Örülök, hogy önt itt találtam, — folytatá a baronet, — kezét előre nyujtva, melyet *Honor*a keztyű ujjával könnyedén érintett. — Örömmre szolgál önnek elmondhatni, — hogy sikerült oly tartózkodási helyet találnom számára, mely önnek, remélem, tetszeni fognak.
— Ó sir *Oswald*, ön annyira jó irántam. Sohasem fogom ezt önnek eléggé meghálálhatni.

— Inkább ne is tegye. Higyje el nekem, ha biztosítom, hogy semmi köszönetet nem kívánok. Semmit nem tettem olyat, mi erre érdemes volna. Egy ösztönnel, mely erősebb volt akaratomnál, engedtem, midőn pártját fogtam s midőn barátként állok oldalánál, ugyancsak e sugallatot követtem, mely ellen hiába volna minden szabadkozás.

*Honor*a az idegenkedés egy nemével pillantott barátjára s sir *Oswald* megértette ezt.

— Igen, — mondá — önnek oka van idegenkedni e fölött. Magam is csodálkozom rajta. Van valami talányos, titokszérű az érdeklődésben, melyet bennem keltett.

Habár a baronet a felvett hét alatt szüntelenül védenzére gondolt mégsem vetette fel magának soha a kérdést: vajjon e különös talánynak nem lehetne-e igen egyszerű megoldása. Más szóval: nem kérdezte magától, ha vajjon lehetséges-e, hogy egy ötven éves férfi ama végzetes láz martalékává essék, melyet szerelemnek neveznek.

A leányka arczát azon csodálattal szemlélte, melyet minden férfi érez egy igazi szépség láttára; szemlélte a festő vagy a költő nyugodt, tiszta esodálattával — anélkül, hogy fel tehetne volna, hogy bekövetkezik egy nap, midőn e kedves arczon más mélyebb érzellemmel fogja legeltetni szemeit.

— Jöjjön velem az étterembe *Miss Milford* — szölt. — Vártam önt mára s előkészületeket tettem. Ön bizonyosan nem ékezett az utban s remélem, velem fog tartani.

*Honor*a nem vonakodott. Magaviselete jöltevéjével szemben elragadó volt és kellemes; engedékeny alázottság nélkül. Ugy viselte magát mintha a család leánya lett volna és nem idegen.

Mielőtt a könyvtárat elhagyta volna, bámuló pillantást vetett a könyvekre, képekre és bronzszobrocskákra. Még sohasem látott anynyi pompát s azon előszeretettel bírt a szép tárgyak iránt, mely minden magasabb, emelkedettebb természet veleszületett tulajdona.

(Folytatjuk.)

Laptulajdonos: Csokonai-nyomda.

243. v. k. sz.
1901.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. 5162/1901. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Schrott Mandel debreczeni lakos részére id. Nagy József és ifj. Nagy József debreczeni lakosoktól 474 kor. tőke, ennek 1900. évi december hó 10-ik napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 113 kor. 64 fillér per-költség erejéig 1901. évi február hó 11-én bíróság lefoglalt és 1632 koronára becsült lovak, sertések, gazdasági gépek, szekerek és egyéb tárgyakból álló ingóságok 1901. évi április hó 1-én délutáni 1/2 órakor kezdetét vevő és Pusztá-Ebesen, id. Nagy József-féle tanyabirtokon megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1901. évi márcz. 12.

Török Péter,
bírói kiküldött.

Pártoljuk a magyar ipart!

Legjobb Csontlevelepapír

„Adria”

HAZAI GYÁRTMÁNY!

Versenyez a külföld elsőrendű készítményeivel

A párisi kiállításon
az „Arany érem”-mel
küntetve.

KÉSZITI:

Csász. és kir.

udvari szállító

RIGLER JÓZSEF EDE

PAPIRNEGYVÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPESTEN.

Kapható: Pongrácz Géza fő- és főközvet, Telegdi K. Lajos, Csokonai-nyomda és papirkereskedés, Szabó István, Csáthy Ferencs, Grünvald Bernát és Komáromi József uraknál.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratolt, ingyen és bérmentve kaphat a hatyú gyógyászattár által hatyú Frankfurt.

Révész Zsigmond

ozipó, kalap és uridivatár raktára
(városi új bérházban)
Mendelovits mellett.

Ajánlja:

dusan felszerelt raktárát
férfi-, női- és gyermek-

CZÍPŐK BEN,

kalapok, nyakkendők és

férfi divatárakban

lehető legutányosabb árban és
meglepő olcsó árakat szabok t.
vevőimnek.

Kérem t. vevő közönséget meg-
győződést szerezni.

Luczerna és xxx xxx répamagvak

legolcsóbb és legjobb minőségben
kaphatók Deutsch Albert és fia
magkereskedésében Hatvan-utca.

הבשלה

Uj szállítmány

karlszbadai porcellán-

és zománczott bádgedény vala-
mint majolika tárgyak olcsón kap-
hatók a kilós edényüzletben.

Debreczen, Piac-utca 79. sz. a.

Magyarország leghírnevesebb
ásvány-gyógyfürdői a

Bikszádi gyógyit mint
a drága Selters. A

Sstojkai azonos a
karlszbadival.

Bérlők: Almer Lajos és Károly
Nagybánya.

Kapható minden fűszerüzletben.

Prelovsky András

férfi-szabó

Debreczen, Kossuth-utca 4.

Ajánlja

dusan felszerelt raktárát a tavaszi idényre

ugymint:

bel- és külföldi szöveteket

nagyválasztékban.

Legujabb divatszertinti szabásu tavaszi felöltőket, esőköpe-
nyegeket és öltönyöket izléses kivitelben készít.

Tisztelettel: **Prelovsky András.**

12 vagy 20 koronáért

szállítok

2 eredeti olajfestményt

igen esinos erdőreszleteket ábrázolva,
aranyozott vagy mahagonifa keretben,
30×50 cm. vagy 50×80 cm. nagy-
ságban; a magasság vagy szélesség
irányában festve.

6 párnak egy nagyságból való
vételénél, külön 1 pár teljesen ingyen.

Csáki Illés

Budapest, VI., Andrássy-ut 61. szám.

Eladó

a Hatvan-utcai kertben

896 négyszögöl

kiváló

fajszőllő

pajtával.

Értekezhetni a tulajdonos-
sal a Csapó-utcai I. ker. ka-
pitányságnál.

ANTAL VINCZE

férfiszabó divatüzlete

Debreczen, Simonffy-utca 1. sz.

Van szerencsém az igen tisztelt rendelőim és a
nagy közönség becses figyelmét felhívni, hogy ugy a

tavaszi, mint nyári szöveitem

a legszebb kivitelben és nagyválasztékban megérkeztek,
azokat igen szolid árban a legujabb divat szerint készítem.

Amidőn ezeket nagybeesű tudomásokra hozni szer-
encsém van, szöveitem megtekintését szives figyelmükbe
ajánlva — vagyok

kiváló tisztelettel

Antal Vincze

férfiszabó.

Bihary István

kötélgyártó

Debreczen, Kossuth-utca 13.
(a Csokonai-nyomda bojáránál.)

Ajánlja a legjobb anyagból elő-
állított gyártmányait, u. m. gazda-
ságban, építkezésnél, pincék-
nél, borszállításnál használt

köteleket és kötélgyártmányokat,
valamint dohányszermelők részére
legjobb kenderből készült

spárgát.

Gyártmányai tartósságáért kezes-
séget vállal.

Üzlethelyiség

Fő-utca 1-ső szám alatt
élénk forgalmu helyen május
hó 1-től

kiadó.

Felvilágosítást Tóth Gyula
vaskereskedő üzletében.

Nélkülözhetlen és felülmulhatlan, hatása bizonyos.
Vilgraszoló cikk kivitel az összes országokba.
CHIEF-OFFICE 48, BRIXTON-ROAD, LONDON S. W.

A legmegbízhatóbb, legjobb, az egész világon ismeretes és legkeresettebb háziszser a

A. Thierry-Balzsam.

Felülmulhatlan minden mell-, tüdő-, máj-, gyomor- és minden belső betegségeknek. Külsőleg használva pedig a
legeredményesebb

sebgyógyító-szer.

Valódi csak akkor ha a minden államban bejegyzett Apóza védjegyű zöld ólomzárón a fenti czég és e szó:
Allein echt rajta van. — Az évi előállítási mennyiség kimutathatólag 6 millió üveg. — Postán bérmentve küldve
12 kicsi, vagy 6 nagy üveg 4 korona.

Egy próba üveg a használati utasítás felsorolásával az elárúsítóknak az egész világról 1 korona 20 fillér.

A szétküldés a pénz előleges beküldése ellenében történik.

A. Thierry-féle Centifolie-kenőcs

(az ugynevezett csodakenőcs) utólréhetlen szívó erejével és gyógyító hatásával az operációkat többnyire feleslegessé teszi. Ezzel a
kenőccsel egy 14 év óta tartó gyógyíthatatlannak tartott csontszú, ujabban pedig egy 22 év óta gyógykezelt rákszerű nyíl seb lett begyógyítva
— Gyorsan gyógyít minden hülesből eredő gyuladást és sebeket. Puhító hatásával hamar eloszlatja a daganatokat és eltávolítja a képződött
vadhusok minden fajtáját a sebekből. — Egy tégely ára bérmentes szállítással együtt, a pénz előleges beküldése ellenében, 1 korona 80 fillér.

Az évi előállítási mennyiség bebizonyítható összege 100,000 tégely.
Mind a két gyógyszer kiválósága felől egész levélre való elismerő és köszönő levelek halmaza áll az egész világ minden részéből betekin-
tésére az érdeklődőknek. — Utánzatoktól óvakodjunk és vigyázzunk, hogy a tégelybe beégett czég és „Apotheke zum Schutzensel des A.
Thierry” felirás olvasható legyen. Oly helyeken, hol elárúsítás ezen ezikkekből nincs, — ne vegyünk értéktelen kótvalékokat, hanem forduljunk
rendeléseinkkel egyetesen

A. „Thierry” gyárhoz Pregrada. Rohitschi savanyukut mellett.

Szállítója az osztrák os. és kir. állami hivatalnokok szövetkezetének. Contractor of the War-Office and the Admiralty, London.